

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-
реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

О.Л. Позднякова

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВ 2.3.001 «Нейропсихологія»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	013	Початкова освіта
Рівень освіти		другий (магістерський)

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Нейропсихологія» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 013 «Початкова освіта».

РОЗРОБНИК:

Панов М.С., доцент кафедри спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти

Протокол від 29.03 2018 р. № 10

Завідувач кафедри спеціальної освіти А.В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта	Варіативна	
	Спеціальність 013 Початкова освіта	Семестр	3-й
Модулів – 2	Рівень освіти: другий (магістерський)	Аудиторні години: 22 год	
Змістових модулів – 2		Лекції: 10 год.	Практичні: 12 год.
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота 68 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 9		Вид контролю: диф. залік	

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни: вивчення порушень вищих психічних функцій, процесів, станів та особистості в цілому внаслідок локальних уражень головного мозку.

Завдання навчальної дисципліни:

1. розкрити сучасні уявлення про локалізацію та функціональну організацію вищих психічних функцій;
2. сформувати знання про специфічний внесок різних відділів мозку в реалізацію психічної діяльності;
3. ознайомити з даними про порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку як клінічної моделі вивчення зв'язку психічних функцій і мозку;
4. сприяти засвоєнню знань про методологію та методики нейропсихологічного синдромного підходу і методики нейропсихологічного дослідження;
5. сформувати навички діагностичної роботи з хворими з локальними ураженнями головного мозку;
6. ознайомити студентів із можливостями застосування знань з нейропсихології в різних галузях практичної діяльності педагога.

В процесі вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- теоретичні основи нейропсихології;
- сучасний стан нейропсихологічної служби;
- основні принципи побудови мозку;
- порушення ВПФ, рухів, мови, читання та письма, пам'яті та уваги, порушення емоційної сфери при локальних ураженнях головного мозку;

- методи дослідження уваги, емоційних реакцій, оптико-просторового, слухового та сомато-сенсорного гнозису, рухів та дій, мовлення, читання, пам'яті та інтелектуальних процесів у нейропсихологічному дослідженні;

- нейропсихологічні закономірності та механізми порушень психічних процесів;
- нейропсихологічні синдроми порушення головного мозку.

уміти:

- застосовувати отримані знання з нейропсихології на практиці;
- провести нейропсихологічну діагностику станів вищих психічних функцій в нормі та патології;

- виявити провідні нейропсихологічні синдроми;
- застосовувати певні методики нейропсихологічної корекції відхилень у розвитку в контексті цілісного розвитку особи з порушеннями психофізичного розвитку;

- розробити програму нейропсихологічного дослідження;

- побудувати нейропсихологічний тип дитини;

- зробити висновок про локалізацію патологічного процесу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

I. Загальними компетентностями:

- здатність ідентифікувати, формулювати та виконувати завдання;

- здатність до розуміння предмету, вивчення дисципліни та розуміння фаху;

- здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності;

- здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно осіб з нейропсихологічними порушеннями;

- володіння базовими знаннями психологічних механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку;

- володіння базовими уявленнями про: основи нейропсихології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості дитини з порушеннями нейропсихологічного розвитку; теорію системної динамічної локалізації вищих психічних функцій людини; порушення ВПФ, рухів, мови, читання та письма, пам'яті та уваги; порушення емоційної сфери при локальних ураженнях головного мозку; основні нейропсихологічні синдроми при порушеннях головного мозку;

- володіння практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережових технологій, баз даних і знань;

- володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем нейропсихологічного розвитку

II. Фаховими компетентностями:

- володіння сучасними уявленнями про психологічне супроводження дітей, які мають нейропсихологічні порушення;

- володіння уявленнями про методи дослідження в нейропсихології;

- вміння прогнозувати зміни та динаміку розвитку і функціонування різних психічних процесів при різних нейропсихологічних синдромах;

- здатність до психологічного супроводження осіб із нейропсихологічними порушеннями;

- вміння розрізнати основні нейропсихологічні синдроми при порушеннях головного мозку;

- вміння розрізнати сенсорні та гностичні порушення;

- володіння сучасними технологіями діагностики і організації наукового дослідження у своїй професійній діяльності на основі комплексного підходу до вирішення проблем професійної діяльності;

- здатність організовувати та здійснювати реабілітаційну, корекційну, розвивальну та психотерапевтичну роботу з дітьми, які мають порушення нейропсихологічного розвитку з

урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання в умовах інклюзивної освіти;

- вміння конструювати процес нейропсихологічного дослідження відповідно до основних принципів його проведення та основних принципів професійної етики, умов роботи, індивідуальних особливостей та психічного статусу досліджуваних осіб.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Теоретичні основи і практичне значення нейропсихології

Тема 1. Нейропсихологія як наука.

Предмет і завдання нейропсихології. Історія розвитку нейропсихології. Вчені, що внесли особливий вклад в розвиток нейропсихології. Основні шляхи розвитку нейропсихології. Вклад Л. С. Виготського, А. Р. Лурії, Б. В. Зейгарник, Б. Г. Ананьєва в розвиток нейропсихології. Концепція Н. А. Бернштейна, концепція П. К. Анохіна, роботи Е. Н. Соколова, Н. П. Бехтеревої, В. М. Смирнова. Сучасні галузі нейропсихології. Мозок – субстрат психічних процесів. Методологічні основи нейропсихології. Феноменологія нейропсихологічних проявів. Феноменологічний принцип нейропсихологічного обстеження хворого. Проблема функціональної міжпівкульової асиметрії в нейропсихології. Сенсорні асиметрії. Функціональні асиметрії в обробці інформації. Асиметрія емоційної сфери. Латеральні функціональні розходження при патології мозку. Проблема лівої асиметрії. Специфіка осередкових уражень у дітей.

Тема 2. Основні принципи будови мозку.

Горизонтальна і вертикальна мозкова організація вищих психічних функцій. I-й рівень - кора головного мозку. II-й рівень - базальні ядра півкуль головного мозку. III-й рівень - гіпокамп, гіпофіз, гіпоталамус, поясна звивина, миндалевидне ядро. IV-й рівень - ретикулярна формація і інші структури головного мозку. Основні анатомічні дані про будову мозку. Кора великого мозку Асоціативні та проєкційні системи мозку. Лімбікоретикулярна система. Значна мінливість головного мозку. I- енергетичний блок мозку. II - блок прийому, переробки і збереження екстерорецептивної інформації. III - блок програмування, регуляції і контролю за перебігом психічної діяльності. Зони аналізатора.

Тема 3. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.

Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій. Основні наукові погляди на локалізацію вищих психічних функцій. Загальна структурно-функціональна модель роботи мозку як субстрату психічної діяльності. Основні характеристики вищих психічних функцій. Визначення вищих психічних функцій. Довільність регуляції ВПФ. Основні характеристики ВПФ. Соціалізація ВПФ. Порушення рухів і дій. Рівні регуляції рухів по Б.А. Бернштейну. Центральний та периферійний рухові нейрони. Норма та патологія пірамідної системи. Норма та патологія екстрапірамідної системи. Апраксії.

Тема 4. Методи нейропсихологічного дослідження. Порушення емоцій при ураженнях головного мозку.

Фактор, синдром і симптом. Фактор як психологічна складова. Модальнonesпецифічний (енергетичний) фактор. Кінетичний фактор. Модальнonesпецифічний фактор. Кінестетичний фактор. Просторовий фактор. Фактор довільної-мимовільної регуляції психічної діяльності. Фактор усвідомленості-неусвідомленості психічних функцій і станів. Фактор сукцесивності (послідовності) організації. Фактор симультанності (одночасності) організації. Фактор міжпівкульової взаємодії. Загальнономозковий фактор. Фактор роботи глибоких підкіркових структур

Синдром у нейропсихології. Тактичні завдання побудови нейропсихологічного обстеження. Способи сенсибілізації. Завдання властиво топічної діагностики.

Органічні порушення в сфері сприйняття, межа між нормою й патологією. Ознаки патології в органіці емоцій.

Методи нейропсихологічного дослідження. Методи оцінки синдромів у нейропсихології.

Мозкова організація емоцій. Коло Пейпеса. Гіпоталамус. Мигдалина. Гіпокамп. Фронтальна кора. Тім'яно-скроневі відділи правої півкулі. Лімбічна система. Послідовність взаємодії різних мозкових структур у процесі організації емоційно пофарбованого поведінкового акту.

Ураження медіобазальних відділів лобових ділянок. Ураження орбітальних поверхонь лобових ділянок. Аналіз міжпівкульових розходжень лівих і правої лобових часток. Поразка лівої лобової частки, медіальних відділів скроневої часток, дієнцэфальних відділів.

Змістовий модуль II. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях головного мозку.

Тема 5. Зорові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні зорові розлади.

Особливості будови зорового аналізатора. Функції зорового аналізатора. Вплив різних рівнів зорової системи на формування ВПФ. Вплив правої півкулі на формування зорових ВПФ. Вплив лівої півкулі на формування зорових ВПФ. Зорові агнозії. Загальні принципи роботи аналізаторних систем. Два типи розладів аналізаторних систем. Рівні зорової системи. Предметна агнозія. Лицева агнозія. Оптикопросторова агнозія. Буквенна агнозія. Кольорова агнозія. Симультанна агнозія.

Тема 6. Слухові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні слухові розлади.

Будова слухового аналізатора. Функція слухового аналізатора. Вплив різних рівнів слухового аналізатора на ВПФ. Основні порушення немовного слуху. Основні порушення мовного слуху. Слухові порушення при ураженні лівої скроневої частки. Порушення ВПФ при ураженні правої скроневої частки. Слухові агнозії. Основні рівні слухового аналізатора. Основні фізичні параметри звуку. Немовний та мовний слух. Слухові агнозії при ураженні правої скроневої долі. Слухові розлади при ураженні лівої скроневої долі.

Тема 7. Вищі психічні функції, що пов'язані з тім'яною часткою. Сенсорні і гностичні шкірно-кінестетичні розлади.

Шкірно-кінестетичні відчуття. Будова шкірно-кінестетичного аналізатора. Шкірнокінестетичні агнозії. Агнозії у хворих з таламічним синдромом. Агнозії, що пов'язані з правою та лівою тім'яними частками. Агнозії при нижньо-тім'яному синдромі. Порушення ВПФ при ураженні верхньої тім'яної області. Тактильні агнозії. Загальні дані про шкірно-кінестетичну чутливість. Основні провідники шкірно-кінестетичної чутливості. Гностичні шкірно-кінестетичні розлади. Таламічний синдром. Тактильні агнозії. Нижньотім'яний синдром.

Тема 8. Мовні вищі психічні функції та їх порушення.

Основні мовні центри в корі мозку. Зв'язок видів мови із структурами мозку. Основні мовні порушення. Нейропсихологічні прояви сенсорної афазії. Нейропсихологічні прояви акустико-мнестичної афазії. Нейропсихологічні прояви оптико-мнестичної афазії. Нейропсихологічні прояви аферентної моторної афазії. Нейропсихологічні прояви кінестетичної моторної афазії. Нейропсихологічні прояви семантичної афазії. Нейропсихологічні прояви динамічної афазії. Нейропсихологічні прояви моторної еферентної афазії.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Теоретичні основи і практичне значення нейропсихології						
1. Нейропсихологія як наука	10	1	1	-	-	8
2. Основні принципи будови мозку	11	1	1	-	-	9
3. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій	12	2	2	-	-	8
4. Методи нейропсихологічного дослідження. Порушення емоцій при ураженнях головного мозку	13	2	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	46	6	6	-	-	34
Змістовий модуль II. Порушення вищих психічних функцій при локальних ураженнях головного мозку						
5. Зорові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні зорові розлади	11	1	2	-	-	8
6. Слухові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні слухові розлади	11	1	1	-	-	9
7. Вищі психічні функції, що пов'язані з тім'яною часткою. Сенсорні і гностичні шкірно-кінестетичні розлади	10	1	1	-	-	8
8. Мовні вищі психічні функції та їх порушення	12	1	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	44	4	6	-	-	34
Усього	90	10	12	-	-	68

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Нейропсихологія як наука	1
2	2	Основні принципи будови мозку	1
3	3	Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій	2
4	4	Методи нейропсихологічного дослідження. Порушення емоцій при ураженнях головного мозку	2
5	5	Зорові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні зорові розлади	1
6	6	Слухові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні слухові розлади	1

7	7	Вищі психічні функції, що пов'язані з тім'яною часткою. Сенсорні і гностичні шкірно-кінестетичні розлади	1
8	8	Мовні вищі психічні функції та їх порушення	1
Усього			10

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	Нейропсихологія як наука	1
2	2	Основні принципи будови мозку	1
3	3	Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій	2
4	4	Методи нейропсихологічного дослідження. Порушення емоцій при ураженнях головного мозку	2
5	5	Зорові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні зорові розлади	2
6	6	Слухові вищі психічні функції та їх порушення. Сенсорні і гностичні слухові розлади	1
7	7	Вищі психічні функції, що пов'язані з тім'яною часткою. Сенсорні і гностичні шкірно-кінестетичні розлади	1
8	8	Мовні вищі психічні функції та їх порушення	2
Усього			12

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	1	1. Складіть список прізвищ учених, які зробили значний внесок у розвиток що внесли особливий вклад в розвиток нейропсихології. 2. Розкрийте суть концепцій Н. А. Бернштейна та П. К. Анохіна. 3. Охарактеризуйте проблему функціональної міжпівкульової асиметрії в нейропсихології.	8
2	2	1. Розкрийте основні анатомічні дані про будову мозку. 2. Охарактеризуйте загальну структурно-функціональну модель роботи мозку як субстрату психічної діяльності. 3. опишіть основні завдання функціональних блоків мозку.	9
3	3	1. Складіть список основних наукових поглядів на локалізацію вищих психічних функцій. 2. Розкрийте визначення вищих психічних функцій. 3. Виділіть основні характеристики вищих психічних функцій.	8
4	4	1. Розкрийте поняття «синдрому» у нейропсихології. 2. опишіть методи нейропсихологічного дослідження. 3. У чому полягають тактичні завдання побудови нейропсихологічного обстеження.	9
5	5	1. опишіть вплив різних рівнів зорової системи на формування ВПФ. 2. Розкрийте зміст впливу лівої пікулі на формування зорових	8

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
		ВПФ. 3. Охарактеризуйте види зорових агнозій.	
6	6	1. У чому полягає вплив різних рівнів слухового аналізатора на ВПФ. 2. Опишіть основні порушення немовного та мовного слуху. 3. Назвіть слухові агнозії при ураженні правої скроневої долі.	9
7	7	1. Охарактеризуйте порушення ВПФ при ураженні верхньої тім'яної області. 2. Наведіть приклади агнозій, що пов'язані з правою та лівою тім'яними частками. 3. Опишіть будову шкірно-кінестетичного аналізатору.	8
8	8	1. Назвіть нейропсихологічні прояви сенсорної афазії. 2. Опишіть нейропсихологічні прояви оптико-мнестичної афазії. 3. Охарактеризуйте нейропсихологічні прояви семантичної афазії.	9
		Усього	68

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
- **методи письмового контролю:** самостійна робота, модульне письмове тестування, реферат, презентації.
- **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Формами перевірки та контролю знань студентів є:

1. *Попередній контроль* застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів для планування навчального матеріалу.
2. *Поточний контроль* є органічною частиною всього педагогічного процесу і слугує засобом виявлення ступеня засвоєння навчального матеріалу.
3. *Проміжний контроль* дозволяє перевірити ступінь засвоєння матеріалу після закінчення вивченого модулю.
4. *Підсумковий контроль* застосовується після вивчення студентом усього обсягу вивченого матеріалу. Видом підсумкового контролю з дисципліни є диф. залік.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1				ЗМ 2			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
Практичні заняття (40 б)	5	5	5	5	5	5	5	5
Самостійна робота (20 б)	2	2	2	4	2	2	2	2
Поточний модульний контроль (40 б)	20				20			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС:

За шкалою ЄКТС	За бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100 балів	5 (відмінно)
B	82-89 балів	4 (добре)
C	75-81 балів	
D	70-74 бали	3 (задовільно)
E	60-69 балів	
FX	35-59 балів	2 (незадовільно)
F	1-34 бали	

10. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Нейропсихологія: об'єкт та предмет досліджень.
2. Передумови виникнення та історія розвитку нейропсихології.
3. Виготський Лев Семенович і розвиток нейропсихології.
4. Значення праць Лурія О.Р. для розвитку нейропсихології.
5. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
6. Вищі психічні функції. Визначення та характеристика поняття.
7. Нейропсихологічний симптом. Нейропсихологічний синдром.
8. Первинні та вторинні нейропсихологічні симптоми.
9. Нейропсихологічний фактор.
10. Мозкові механізми вищих психічних функцій.
11. Локалізаціонізм та екіпотенціалізм про локалізацію окремих психічних процесів.
12. Локалізація вищих психічних функцій: сучасні уявлення.
13. Міжпівкулева асиметрія мозку та міжпівкулева взаємодія.
14. Функціональна специфічність великих півкуль мозку.
15. Поняття аналізатора в нейропсихології.
16. Основні напрямки нейропсихології.
17. Клінічна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
18. Експериментальна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
19. Реабілітаційна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
20. Психофізіологічна нейропсихологія: предмет та основні напрямки досліджень.
21. Нейропсихологія дитячого віку: предмет та основні напрямки досліджень.
22. Зорові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
23. Тактильні агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
24. Слухові агнозії: види, локалізація ураження, методи дослідження.
25. Розлади довільних рухів та дій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
26. Розлад довільної регуляції вищих психічних функцій: види, локалізація ураження, методи дослідження.
27. Розлади пам'яті при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
28. Розлади мовлення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
29. Розлади мислення при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
30. Розлади емоцій при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
31. Розлади уваги при локальних ураженнях мозку: види, локалізація ураження, методи дослідження.
32. Нейропсихологічні синдроми ураження коркових відділів великих півкуль.
33. Проблема фактора в нейропсихології.
34. Методи дослідження в нейропсихології.
35. Соматотопічний принцип організації коркових відділів тактильного аналізатора.
36. Основні симптомокомплекси розладів мовлення при різних долей головного мозку.
37. Модальноспецифічні розлади уваги. Локалізація ураження. Методи дослідження.
38. Модальнонеспецифічні розлади уваги. Локалізація ураження. Методи дослідження.
39. Модальноспецифічні розлади пам'яті.
40. Модальнонеспецифічні розлади пам'яті.
41. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини потиличної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
42. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини тіменної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)

43. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини скроневої долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
44. Нейропсихологічні симптоми при ураженні кори та білої речовини лобної долі мозку (лівої півкулі, правої півкулі, обох півкуль)
45. Особливості дослідження в нейропсихології. Загальна характеристика хворого.
46. Методики дослідження уваги в нейропсихології.
47. Дослідження емоційних реакцій в нейропсихології.
48. Дослідження зорово-просторового гнозису в нейропсихології.
49. Дослідження соматосенсорного гнозису в нейропсихології.
50. Дослідження слухового гнозису в нейропсихології.
51. Дослідження рухів та дій в нейропсихології.
52. Дослідження мовлення в нейропсихології.
53. Дослідження читання в нейропсихології.
54. Дослідження пам'яті в нейропсихології.
55. Дослідження інтелектуальних процесів в нейропсихології.
56. Планування та проведення нейропсихологічного дослідження.
57. Особливості нейропсихологічного дослідження дітей.
58. Методики нейропсихологічного дослідження.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Актуальные проблемы нейропсихологии детского возраста: Учеб. пособие / Л.С. Цветкова, А.В. Семенович, С.Н. Котягина, Е.Г. Гришина, Т.Ю. Гогберашвили; Под ред. Л.С. Цветковой. – 2-е изд., испр. – Москва : Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО «МОДЭК», 2006. – 296 с
2. Аршава И. Ф. Основы нейропсихологии: учебник/ И. Ф. Аршава, В. В. Корниенко. - Днепр: Пороги, 2013. -148 с
3. Ахутина Т.В. Преодоление трудностей учения: нейропсихологический поход / Т.В. Ахутина, Н.М. Пылаева. - СПб. : Питер, 2008. - 320 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Исследование ребенка в нейропсихологии. - Киев : Вища школа, 2009. - 176 с.
5. Галецька І.І. Основи нейропсихології: навч. посіб. / І.І. Галецька - Львів, 2003 - 317 с.
6. Глозман Ж. М. Нейропсихология детского возраста /Ж. М. Глозман. - Москва : Академия, 2009. - 272 с.
7. Лурия А.Р. Основы нейропсихологии : учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по направлению и спец. психологии / А. Р. Лурия. - М. : Академия, 2003. - 381 с.
8. Микадзе Ю.В. Нейропсихология детского возраста: Учебное пособие / Ю.В. Микадзе. - СПб.: Питер, 2008. - 288 с.
9. Семенович А.В. Нейропсихологическая диагностика и коррекция в детском возрасте / А.В. Семенович. - Москва : Академия, 2002. – 296 с.
10. Хомская Е. Д. Нейропсихология / Е. Д. Хомская. - Москва : Питер, 2013. - 508 с.
11. Шеремет М.К., Пахомова Н. Г. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі : Навчально-методичний посібник / Шеремет М.К., Пахомова Н.Г. - Київ, 2009. – 137 с.

ДОДАТКОВА:

12. Адрианов О. С. Актуальные проблемы учения об организации функций мозга / О. С. Андрианов // Методологические аспекты науки о мозге. - М.: Наука, 1983. —368 с.
13. Анохин П. К. Биология и нейрофизиология условного рефлекса / П. К. Анохин. - М.: Наука, 1968. -547 с.
14. Анохин П. К. Очерки физиологии функциональных систем / П. К. Анохин. - М.: Наука, 1975. - 447 с.
15. Буреш Л.П. Методики и основные эксперименты по изучению мозга и поведения /Я.П. Буреш, О.П. Бурешова, Дж. Хьюстон.- М., 1991.- 400 с.
16. Выготский Л. С. Избранные психологические исследования / Л. С. Выготский. - М.: Педагогика, 1956. - 519 с.
17. Голдберг Э. Управляющий мозг: Лобные доли, лидерство и цивилизация / Пер. с англ. Д. Бугакова - М.: Смысл, 2003. - 335 с.
18. Корсакова Н. К. Неуспевающие дети: нейропсихологическая диагностика трудностей в обучении младших школьников / Н. К. Корсакова, Ю. В. Микадзе, Е. Ю. Балашова. - М.: Роспедагентство, 1997. - 123 с.
19. Петровский А. В. История и теория психологии / А. В. Петровский, М. Г. Ярошевский. - Ростов-н /Д.: Феникс, 1996. - 416 с.

20. Ухтомский А. А. Доминанта / А. А. Ухтомский. - СПб.: Питер, 2002. - 448 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ:

1. <http://logopedy.ks.ua>
2. <http://usn.org.ua/>